

Kortperiodisk lönestatistik, privat sektor (KLP), 4e kvartalet 1991

P 3/7

Wages and salaries in the private sector, 4th quarter of 1991

Sammanfattning

Löneläget inom privat sektor 4e kvartalet 1991

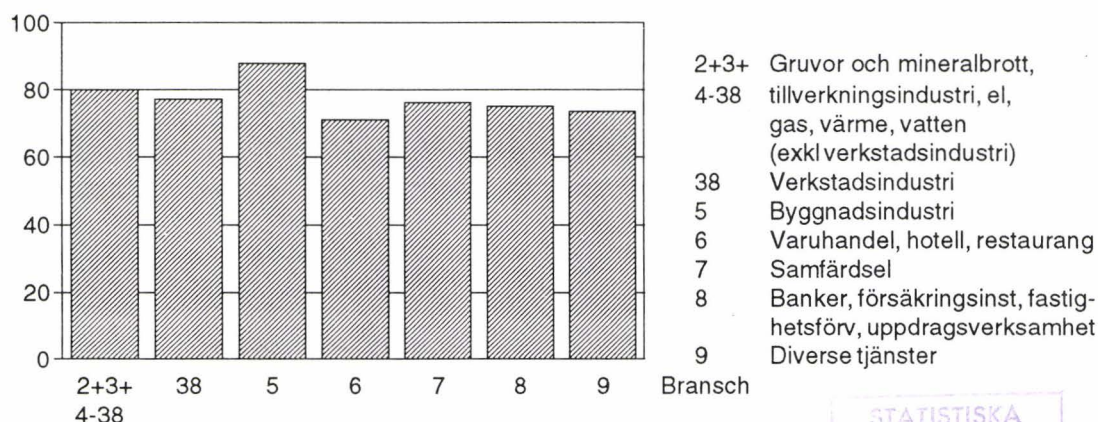
- * Den genomsnittliga timlönen för arbetare var 77,80 kronor, vilket är en ökning med 2,0 procent jämfört med 3e kvartalet 1991.
- * Den genomsnittliga månadslönen för tjänstemän var 16220 kronor (exkl provision m m) och 16890 kronor (inkl provision m m), vilket är en ökning med 1,1 respektive 1,4 procent jämfört med 3e kvartalet 1991.

Denna undersökning redovisar statistik över löner för arbetare respektive tjänstemän inom privat sektor. Uppgifter för arbetare inom industri (SNI 2 och 3) hämtas från undersökningen "Månadsrapport, löner för arbetare inom industri".

Undersökningen startade januari 1991 och detta SM avser resultat för kvartal 4. Resultat beräknas publiceras ca 2,5 månader efter undersökningskvartalets slut. Nästa undersökning, som avser 1a kvartalet 1992 beräknas publiceras under juni 1992.

Genomsnittlig timförtjänst för arbetare kvartal 4 1991

Kr/tim

STATISTISKA
CENTRALBYRÅN

92. 03. 24

Biblioteket

STATISTISKA **SCB** CENTRALBYRÅN

Producent SCB, Avdelningen för arbetsmarknads-
utbildningsstatistik
Förfrågningar Karin Larsson, tfn 019-17 68 83
Jack Hansson, tfn 019-17 67 99
Serie Am - Arbetsmarknad
ISSN 0082-0237
Från trycket 20 mars 1992. SCB-Tryck, Örebro. Miljövänligt papper

© 1992 Statistiska centralbyrån, 115 81 Stockholm. Ansvarig
utgivare Jan Högrelius. Statistiska meddelanden (SM) kan
köpas från SCB Förlag, 701 89 Örebro, tfn, 019 - 17 68 00
eller telefax 019 - 17 69 32

© 1992 Statistics Sweden. Statistical Reports can be obtained
from SCB Publishing Unit, S-701 89 Örebro, Sweden

Undersökningens uppläggning och genomförande

Bakgrund

Efter ett betänkande från 1987 års lönekommitté har SCB fått regeringens uppdrag att tillsammans med konjunkturinstitutet (KI) utforma en kortperiodisk lönestatistik. Undersökningen som startade januari 1991 skall visa löneutvecklingen för arbetare och tjänstemän anställda inom den privata sektorn. Statistiken skall främst användas vid konjunkturbedömningar och som underlag vid analys av kostnads- och konkurrensutvecklingen.

Populationens omfattning

Undersökningen är en urvalsundersökning av företag med mindre än 500 anställda och en totalundersökning av företag med 500 anställda eller mer, inom den privata sektorn. Företag med mindre än 5 anställda undersöks ej. I undersökningen ingår företag verksamma inom samtliga branscher med undantag för skogs- och jordbruksföretag. Industriföretagens redovisning av industriarbetarlöner exkluderas då denna grupps löner inhämtas i undersökningen "Månadsrapport, löner för arbetare inom industri".

Indelningen sker enligt Svensk standard för näringsgrensindelning, SNI (se Meddelanden i Samordningsfrågor 1977:9) utgiven av SCB. Denna standard är knuten till 1968 års reviderade upplaga av den internationella standarden ISIC (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities).

Branschen samfärdsl (SNI 71) redovisas exklusive ombordanställda på fartyg registrerade i Sverige (SNI 7121: Utrikes- och kustsjöfart).

I undersökningen ingår ej de statliga affärsdrivande verken och riksbanken. De räknas i det här sammanhanget till den offentliga sektorn.

Avgränsningen mellan privat och offentlig sektor är gjord med hjälp av en institutionell sektorkod i centrala företags- och arbetsställeregistret (CFAR) vid SCB.

Ram

Urvalsramen fastställs med hjälp av centrala företags- och arbetsställeregistret, CFAR, och består av de företag som där har anställda registrerade.

Undersökningsmetod

Undersökningen är en urvalsundersökning med företag som urvalsobjekt. Bruttopopulationen stratifieras efter bransch och antal anställda. Urvalet till 1991 års undersökningar omfattar ca 2 700 företag.

Branscher: SNI 2-9.

Storleksklasser: enl följande tablå:

Storleksklass	Antal anställda
2	5-9
3	10-19
4	20-49
5	50-99
6	100-199
7	200-499
8	500-

Insamling av uppgifter sker med hjälp av blanketter som sänds ut och samlas in varje kvartal.

Mätperiod, mättidpunkt

Undersökningen genomförs som en kvartalsundersökning, d v s företagen skall en gång per kvartal lämna löneuppgifter för arbetare respektive tjänstemän. Insamlade uppgifter är dock fördelade per månad inom kvartalet, förutom antal anställda där mättidpunkten är en valfri dag i mittmånaden av kvartalet.

Undersökningsresultatens tillförlitlighet

Allmänt

De resultat som presenteras är vanligtvis behäftade med viss osäkerhet. Det finns felkällor som mer eller mindre påverkar osäkerheten. Dessa felkällor är urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel och mätfel.

Urvalsfel

Med urvalsfel avses den osäkerhet i skattningarna som beror på att ett urval av företag undersöks (till skillnad från totalundersökning). För att bestämma urvalsfelets storlek redovisas konfidensintervall i tabellerna.

Ett sätt att få en uppfattning om tillförlitligheten i en skattning är att beräkna ett s k konfidensintervall omkring skattningen. Vanligtvis beräknas intervallets övre och undre gräns som skattningen plus respektive minus dubbla standardavvikelsen. Det på detta sätt beräknade intervallet täcker då med 95 procents sannolikhet (konfidens) det värde som skulle ha erhållits vid en totalundersökning.

Exempel:

I tabell 1 beräknas timlönen för arbetare i SNI 5 till $87,99 \pm 1,20$. Det 95-procentiga konfidensintervallets undre gräns blir $87,99 - 1,20$ och dess övre gräns $87,99 + 1,20$, således (86,79 - 89,19).

Täckningsfel

Täckningsfel kan sägas vara bristande korrespondens mellan undersökningspopulation och urvalspopulation.

I december 1990, då urvalet till denna undersökning drogs, omfattade CFAR företag med anställd personal etablerade t o m mitten av november 1990. Företag som *nybildats* senare ingår således varken i ramen eller i undersökningen. Däremot ingår företag som *ombildats* sin verksamhet efter urvalstillfället i undersökningen men då med den organisationsstruktur som företaget hade före ombildningen. Verksamma företag, som saknas i ramen p g a att denna inte är aktuell, att företag är felaktigt branschklassificerade eller att uppgift om antal anställda saknas, orsakar undertäckning. Företag som upphört med verksamhet efter tidpunkten för urvalsdragningen utgör övertäckning i ramen och undersöks ej (de lämnar dock bidrag till uppräkningsfaktorerna).

Övertäckning beror främst på att företag saknar anställda *arbetare* alternativt *tjänstemän*.

Bortfallsfel (se även under rubriken Bortfallsredovisning).

Svar saknas (helt eller delvis) från framför allt mindre företag. Bortfall ger sämre precision i skattningarna. För att minska bortfallsfelets storlek görs imputeringar. Kompensationsvägning med rak uppräkningsfaktor tillämpas.

Mycket av bortfallet under 1991 beror på att företagen ej hunnit få ordning på sina datarutiner för uttag av denna statistik. Under 1992 räknar vi med att detta är åtgärdat. Dessutom räknar vi med att utöka urvalet och få ned bortfallet ytterligare för att öka precisionen.

Mätfel

Dessa beror huvudsakligen på att uppgiftslämnaren har lämnat felaktiga uppgifter (p g a missuppfattningar etc). Ingen speciell mätfelsstudie har ännu utförts.

Bortfallsredovisning

I undersökningen avseende 4e kvartalet 1991 var bortfallet 14,7 procent för arbetare och 11,7 procent för tjänstemän av de utvalda företagen. I nedanstående tabeller redovisas bortfallet ovägt och storleksvägt fördelat på arbetare och tjänstemän.

Bortfallet i SNI 9 är betydligt högre än i övriga branscher p g a att här ligger en hel del icke rörelsedrivande företag vilka ej har uppgiftslämnarplikt för denna undersökning.

Arbetare

Ovägt bortfall

Bransch (SNI)	Bortfall (%) ²⁾ kvartal 4
2+3+4-38 ¹⁾	15,7
38	12,8
5	15,8
6	14,5
7	9,4
8	3,7
9	26,8
Totalt	14,7

Storleksvägt bortfall³⁾

Bransch (SNI)	Bortfall (%) ²⁾ kvartal 4
2+3+4-38 ¹⁾	7,5
38	6,6
5	11,9
6	13,1
7	16,8
8	4,6
9	27,5
Totalt	10,9

Tjänstemän

Ovägt bortfall

Bransch (SNI)	Bortfall (%) kvartal 4
2+3+4-38 ¹⁾	7,8
38	7,9
5	11,7
6	9,9
7	7,0
8	8,7
9	26,3
Totalt	11,7

Storleksvägt bortfall³⁾

Bransch (SNI)	Bortfall (%) kvartal 4
2+3+4-38 ¹⁾	7,2
38	11,4
5	15,8
6	9,4
7	15,2
8	10,1
9	27,0
Totalt	11,8

1) Gruppen (2+3+4-38) betyder SNI 2, 4 och 3 exkl SNI 38.

2) Bortfallet för arbetare grundar sig på november för grupperna (2+3+4-38) och 38.

3) Storleksvägt utifrån antalet anställda.

Definitioner

De uppgifter som ligger till grund för bearbetningen insamlas varje kvartal fördelat per månad och avser vuxna arbetare respektive tjänstemän 18 – 64 år.

Uppgifterna som lämnas avser:

a) För *tjänstemän*: per månad under kvartalet (variablerna antal heltidspersoner, överenskommen månadslön, provision).

b) För *timavlönade arbetare*: en period om *minst två veckor* per månad under kvartalet (variablerna faktiskt utförda arbetstimmar, övertidstimmar, utbetald lön svarande mot faktiskt utförda arbetstimmar, rörliga tillägg). Vid redovisning av annan period än månad räknas givna värden maskinellt om till månad med angivna driftsdagar under redovisningsperioden respektive månaden som underlag.

c) För *månadsavlönade arbetare*: per månad under kvartalet (variablerna överenskommen månadslön, överenskommen arbetstid, faktiskt utförda arbetstimmar, övertidstimmar, rörliga tillägg).

d) För både *arbetare och tjänstemän*: en normal arbetsdag i mittmånaden i varje kvartal (variablerna antal anställda arbetare resp tjänstemän).

Variabler i blanketten för arbetare

Arbetade timmar

Totala antalet av samtliga arbetare *faktiskt utförda* arbetstimmar (tidlöns- och ackordstimmar inklusive övertids- och skifttimmar, betald restid, gångtid, väntetid och jourtid).

Övertidstimmar

Övertid på tidlön och ackord som enligt avtal är övertid eller betalas som övertid.

Utbetald lön

Utbetald lön före skatteavdrag svarande mot arbetade timmar (tidlön, ackordslön, ackordskompensation (= fast lönebelopp per tidsenhet då ackord/prestationslönearbete inte erbjuds), ackordsöverskott, risktillägg, smutstillägg m m, skifttillägg, skiftformstillägg (vid skiftarbete då veckoarbetstiden är kortare än veckoarbetstid vid dagarbete), övertidstillägg, övertidsersättning, väntetidsersättning, jourtidsersättning (= ersättning för tid under vilken arbetstagaren är skyldig att vistas på arbetsplatsen) och tillägg för obekväma arbetstid, restid, gångtid).

Antal anställda arbetare

Samtliga anställda arbetare inklusive permitterade och arbetare i arbetskonflikt.

Variabler i blanketten för tjänstemän

Heltidspersoner

Antal tjänstemän omräknade till heltidspersoner.

Överenskommen månadslön

Överenskommen månadslön, oavsett arbetstidens omfattning, innan eventuella avdrag och tillägg.

Provision m m

Provision, tantiem, premielön, fristående skifttillägg, ob-tillägg, natura- och andra förmåner redovisas separat.

Antal anställda tjänstemän

Samtliga anställda tjänstemän inklusive permitterade och tjänstemän i arbetskonflikt.

Variabler i publikationen statistiska meddelanden

Arbetare

Genomsnittlig timförtjänst

Beräknas som kvoten mellan summa utbetald lön före skatteavdrag dividerad med summa arbetade timmar.

Omräkning av fasta vecko-/månadslöner

Omräkningen av fasta vecko-/månadslöner görs av SCB maskinellt. Metoden för omräkningen sker enligt nedanstående:

- 1) Samtliga arbetares vecko-/månadslöner summeras
- 2) Samtliga arbetares genomsnittliga arbetstid per vecka/månad summeras
- 3) *Beräknad* timförtjänst =
$$\frac{\text{Summa vecko-/månadslöner (Punkt 1)}}{\text{Summa genomsnittlig arbetstid (Punkt 2)}}$$
- 4) *Beräknad* lönesumma för utförda arbetstimmar = *Beräknad* timförtjänst x faktiskt utförda arbetstimmar under perioden.
- 5) Den *totala beräknade* lönesumman för utförda arbetstimmar = *beräknad lönesumma* + summa rörliga lönetillägg för perioden.
- 6) *Genomsnittlig timförtjänst för arbetad tid* =
$$\frac{\text{Den totala beräknade lönesumman för perioden}}{\text{Summa utförda arbetstimmar för perioden}}$$

Tjänstemän

Genomsnittlig månadslön exkl provisioner m m

Beräknas som kvoten mellan överenskommen månadslön dividerat med antal heltidspersoner.

Genomsnittlig månadslön inkl provisioner m m

Beräknas som kvoten mellan överenskommen månadslön plus provisioner dividerat med antal heltidspersoner.

Arbetare och tjänstemän

Lönepopulation

Antal anställda som ligger till grund för statistiken. D v s anställda i företag med 5 anställda eller fler och som ej kan hänföras till övertäckning.

Annan löne- och sysselsättningsstatistik

Månadsvis publiceras statistik för "Löner och sysselsättning för arbetare inom industri" i serien Am 20 SM.

Kvartalsvis publiceras kortperiodisk sysselsättningsstatistik för privat sektor (KSP) i serien Am 63 SM.

Månatlig sysselsättningsstatistik redovisas också i SM avseende arbetskraftsundersökningarna (AKU). Kortperiodisk företagsbaserad arbetsmarknadsstatistik finns dessutom avseende den offentliga sektorn.

Summary

This report on wages and salaries in private sector is collected every quarter by the Statistics Sweden (SCB) from about 2 700 enterprises.

A Swedish standard industrial classification of all economic activities (SNI) has been applied. This is identical with the ISIC 1968 upto and including the four digit level and has in additional two digit national subclassification.

According to the instruction the reported amount of wages for wage-earners includes hourly earnings from time-work or piece-work, overtime supplements pay and shift pay, additional pay for inconvenient hours of work and piecework compensation but does not include public holiday pay, vacation pay, sickpay, layoff pay etc. The amount of monthly salary of salaried employees is stipulated basic salary reported with commission both excluded and included.

List of tables

Table 1	Average hourly earnings and overtime work of wage-earners 4th quarter 1991.
Table 2	Average monthly salary of salaried employees 4th quarter 1991, commission excluded.
Table 3	Average monthly salary of salaried employees 4th quarter 1991, commission included.
Table 4	Percent of wage-earners and salaried employees 4th quarter 1991.

Teckenförklaring

- Inget finns att redovisa
- . Uppgift kan inte förekomma
- .. Uppgift inte tillgänglig eller alltför osäker för att anges

Explanation of symbols

- Magnitude nil
- . Category not applicable
- .. Data not available or too uncertain to be published

Förteckning över de i undersökningen ingående näringsgrenarna (SNI)

List of branches

Standard för näringsgrensindelning	Standard industrial classification
2 Gruvor och mineralbrott	Mining and quarrying
3 Tillverkningsindustri	Manufacturing
38 Verkstadsindustri	Manufacture of fabricated metal products, machinery and equipment
4 El-, gas-, värme- och vattenverk	Electricity, gas and water
5 Byggnadsindustri	Construction
6 Varuhandel, restaurang och hotellrörelse	Wholesale and retail trade, restaurants and hotels
7 Samfärdsel	Transport, storage and communication
8 Banker och försäkringsinstitut, fastighetsförvaltning, uppdragsverksamhet	Financing, insurance, real estate and business services
9 Offentlig förvaltning och andra tjänster	Community, social and personal services

Tabell 1**Genomsnittlig timförtjänst och andelen övertid för arbetare 4e kvartalet 1991**

Average hourly earnings and overtime work of wage-earners 4th quarter 1991

Näringsgren (SNI)	Timförtjänst, ¹⁾ kronor ²⁾	Förändring från föregående kvartal, procent	Procentuell andel övertid
2+3+4-38 ³⁾	80,07 ± 0,26	+1,0	3,1
38	77,20 ± 0,31	+1,0	3,2
5	87,99 ± 1,20	+0,9	1,2
6	71,06 ± 1,08	+2,0	2,2
7	76,28 ± 1,23	-0,7	3,9
8	75,12 ± 1,88	+2,6	1,7
9	73,66 ± 2,10	+4,9	2,7
Totalt	77,83 ± 0,40	+2,0	2,6

1) Värdet till höger om ± anger ett 95-procentigt konfidensintervall omkring skattningen.

2) Konfidensintervallet grundar sig på november för grupperna (2+3+4-38) och 38.

3) Gruppen (2+3+4-38) betyder SNI 2, 4 och 3 exkl SNI 38.

Tabell 2**Genomsnittlig månadslön (exkl provision m m) för tjänstemän 4e kvartalet 1991**

Average monthly salary of salaried employees 4th quarter 1991, commission excluded

Näringsgren (SNI)	Genomsnittlig månadslön (exkl provision m m), ¹⁾ kronor	Förändring från föregående kvartal, procent
2+3+4-38 ²⁾	16320 ± 223	+3,0
38	16653 ± 171	-1,8
5	17727 ± 506	+1,7
6	15296 ± 402	-0,9
7	14520 ± 276	+2,1
8	17168 ± 402	+2,8
9	15260 ± 343	+1,4
Totalt	16223 ± 153	+1,1

1) Värdet till höger om ± anger ett 95-procentigt konfidensintervall omkring skattningen.

2) Gruppen (2+3+4-38) betyder SNI 2, 4 och 3 exkl SNI 38.

Tabell 3**Genomsnittlig månadslön (inkl provision m m) för tjänstemän 4e kvartalet 1991**

Average monthly salary of salaried employees 4th quarter 1991, commission included

Näringsgren (SNI)	Genomsnittlig månadslön (inkl provision m m), ¹⁾ kronor		Förändring från föregående kvartal, procent
2+3+4-38 ²⁾	16929	± 223	+3,1
38	17119	± 190	-1,6
5	18096	± 500	+1,4
6	16442	± 408	+0,2
7	15031	± 318	+2,3
8	17785	± 398	+2,8
9	15697	± 347	+1,5
Totalt	16892	± 151	+1,4

1) Värdet till höger om ± anger ett 95-procentigt konfidensintervall omkring skattningen.

2) Gruppen (2+3+4-38) betyder SNI 2, 4 och 3 exkl SNI 38

Tabell 4**Andel arbetare resp tjänstemän 4e kvartalet 1991**

Percent of wage-earners and salaried employees 4th quarter 1991

Näringsgren (SNI)	Andel anställda inom löne- populationen ¹⁾ , procent arbetare tjänstemän	
2+3+4-38 ²⁾	68	32
38	66	34
5	77	23
6	62	38
7	60	40
8	17	83
9	39	61
Totalt	58	42

1) Med lönepopulation menas företag med 5 anställda eller fler.

2) Gruppen (2+3+4-38) betyder SNI 2, 4 och 3 exkl SNI 38.

Löner, arbetskraftskostnader och sysselsättning inom privat sektor

Löne- och sysselsättningsstatistik redovisas för olika branscher inom privat sektor. Uppgifterna bygger på data från företagsenkäter. Resultaten publiceras som:

- Kortperiodisk statistik som speglar aktuell konjunkturutveckling
- Årsstatistik där löneuppgifter kombineras med andra individbaserade variabler såsom ålder, utbildning och yrke.

Kortperiodiska undersökningar avseende löner och sysselsättning

Månadsundersökningen avseende industriarbetares löner ger information om bl a

- genomsnittliga timförtjänster
- övertidsvolym.

Kvartalsvis beräknas också genomsnittliga timförtjänster för arbetare inom övriga branscher och månadslöner för tjänstemän avseende hela den privata sektorn.

Kvartalsvis beräknas industriföretagens *genomsnittliga arbetskraftskostnad* för en arbetare, uttryckt i kronor/timme (inklusive arbetsgivaravgifter enligt lagar och avtal). Arbetskraftskostnaden publiceras även som index (AKI).

Kvartalsvis redovisas *sysselsättning* för samtliga branscher inom privat sektor. I publiceringen ingår uppgifter om bl a

- antal anställda
- personalomsättning
- total frånvaro, sjukfrånvaro, semesterlönegrundande frånvaro mm
- överenskommen veckoarbetstid.

Kvartalsvis publiceras statistik över *lönesummor*, *arbetsgivaravgifter* och *preliminär A-skatt* från uppbördsdeklarationer. Grunddata levereras från riksskatteverket och resultaten omfattar både privat och offentlig sektor.

Årsundersökningar avseende löner

Samtliga branscher inom privat sektor undersöks. Lönerna redovisas bl a efter kön.

Arbetarlöner

Lönerna redovisas som genomsnittlig timförtjänst (uppdelad på grundlön, grundlön inkl skift- och övertidstillägg, total förtjänst). Förutom lönenivåer publiceras bl a

- förändringstal för timförtjänster
- övertidsvolym
- skiftform, arbetade timmar inom industrin
- förtjänst efter arbetsställestorlek, län mm.

Uppgifterna bygger på företagens löneredovisning från 2a kvartalet varje år.

Tjänstemannalöner

Lön redovisas som månadslön. Dessutom beräknas bl a

- förändringstal för månadslöner
- månadslönens spridning efter bransch, åldersgrupper, yrkesområden och utbildning.

Uppgifterna bygger på företagens löneredovisning från augusti varje år.

STATISTISKA **SCB** CENTRALBYRÅN

Funktionen för löner och sysselsättning inom privat sektor

Du får veta mer om löne- och sysselsättningsstatistik av Birgitta Selander tfn 019-17 60 9

Jack Hansson tfn 019-17 67 99